

aiibus pulsat, quidquid pro sua salute rogitat, absque dubio obtinebit, ut ipse fidelibus suis polliceri est dignatus; dicit enim: « Si habueritis fidem, ut granum sinapis, diceretis huic monti: Transi hinc, et transiet, et si in fide non hæsiteritis, quidquid sine dubio quod petieritis, impetrabitis id ipsum. » Sunt quidem nonnulli qui petunt tepida fide, ideo non merentur quod quærunt accipere; et sunt alii qui tam ardentissima fide petunt, ac si præsentem habeant, et os ad os loquantur. Hi idcirco exaudiri

merentur et effectum precis suæ adipiscuntur. Vos itaque adhortor, charissimi, ut hujus sancti martyris Marci auxilium imploremus, ut una nobiscum in suo patrocinio congratulemur, ut cui assidue præconia sanctitatis in terris attolimus, illius consortium mereamur habere in cœlis: auxiliante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per infinita sæcula sæculorum. Amen.

DOMNI LEONIS

ATINENSIS EPISCOPI

Donatio sollemnis facta canonicis clericisque Atinensis Ecclesiæ.

(Apud UGHELLI, *Italia sacra*, t. VI, p. 432.)

In nomine Domini nostri Jesu Christi.

Anno ab Incarnatione ejus millesimo quinquagesimo sexto, mense Julio, indict. ix, residente in urbe Roma summo et universali pontifice domino papa Victore, et imperante domino Conrado piissimo imperatore, et Capuanam Ecclesiam gubernante domino Adenulpho archiepiscopo. Nos Leo divina gratia dispensante, Eccles. Atinensis episcopus, recto considerationis oculo ea quæ ad utilitatem Ecclesiæ pertinent intuendo, ut ecclesiasticus ordo juste et pie in domo Domini vivere valeat, ordinantes in mente statuimus ut Atinenses clerici ad eccles. S. Mariæ sponte et voluntarie pariter convenirent, et divinum servitium unanimiter Domino exhiberent; hoc nostræ voluntatis arbitrium placuit, et ipse, a quo omne bonum procedit, hoc sua clementia tribuit et concessit, quoniam ipse, qui bonam voluntatem largitur, præbet et operationis pium effectum. Convocatis igitur universis clericis una cum domino Laudo illustrissimo comite, et nostro advocato Bernardo pariter cum omni populo civitatis, nostræ voluntatis arbitrium disseruimus, et propositum in mente conceptum illis omnibus viva voce aperire curavimus, ut nihil in domo Domini absque digno consilio fiat, quia scriptum est: « Omnia fac cum consilio, et post factum non poenitebis. » Patrefacto denique consilio, dignum et justum visum est universis ac clericis per diversa vagantes, et sæculares curas atque sollicitudines semper gerentes, in divino se famulatu exercere prout concedet minime possent; proinde clerici consilio habito, quidam ex ipsis non invitati neque coacti ad Ecclesiæ servitium gratuito pectore et sincera voluntate se contulerunt, videlicet Theoto, Angelus, Joannes, Almundus, Albertus, Joannes, Leo, Benedictus, Petrus et Joannes presbyteri, et Benedictus archidiaconus, et Gregorius, Marcus, primicerii, Dominicus et Atinus.

Hi omnes rationabile obsequium Domino representantes ut ambularent in domo Domini cum consensu ad altare sanctæ Dei Genitricis sese cum omnibus suis rebus humiliter obtulerunt. His ita peractis memoratus comes omni populo sibi adjuncto una cum prædictis clericis supplices nobis preces deposuerunt, attentius exorantes ut tam illi qui se jam ad Ecclesiæ gremium contulerunt, quam et posteri qui eorum fuerint vestigia secuturi nostra discussarent; quorum preces benigno pietatis intuitu attendentes, dignum eos duximus exaudiri. Unde accepto et deliberato consilio, eidem sanctæ Dei Genitricis ecclesiæ omnibus canonicis, sicut præsentibus, ita etiam et subsequentibus concedimus atque donamus ecclesiam S. Laurentii, S. Marciani, S. Blasii, S. Sylvestri, S. Petri, S. Stephani, et omnes ecclesias quæ in finibus Atinæ civitatis construi possunt, scilicet cum decimis, primitiis et oblationibus vivorum et mortuorum. Præterea ad honorem sanctæ Dei Genitricis, et ob reverentiam corporis beatissimi martyris Marci, hujus civitatis antistitis, concedimus vobis vestrisque successoribus omnium vestrarum ecclesiarum ordinationes pariter et canonicas sanctiones. Concedimus insuper vobis ut quoties nos vel nostros successores absentes fuerimus, ex nostræ auctoritatis officio potestatis plenitudinem habeatis; ut episcopali jure clericorum iudicium in vestro capitulo obtineatis, et de universis criminalibus, videlicet de matrimoniis dissolvendis vel conjungendis, et de oppressionibus canonicè judicandis. Et ut hujus nostræ paginæ instrumentum, sicut et a nobis, ita etiam a successoribus nostris firmum et illibatum in perpetuum conservetur, obligamus nos et posteros nostros curiæ centum libras auri componere, et hoc simili modo eodemque tenore inviolabiliter conservetur. Quod si quis hujus nostræ constitutionis decretum aliqua ratione ausu temerario infri-

gere vel remove tentaverit, ex parte Dei omnipotentis, et B. Mariæ semper virginis, beatiq; Michaelis archangeli, et ex parte sanctorum apostolorum Petri et Pauli, et omnium apostolorum, et beati Marci martyris omniumque sanctorum, perpetuo eum anathematis vinculo innodamus, ut in die iudicii non resurgat in dextera parte coronandus, sed cum Juda Domini traditore, et cum Datan et Abiron, quos terra vivos absorbit, suam sedem accipiat. Amen, fiat, fiat.

Hoc ego Benedictus notarius per iussionem supradicti venerabilis episcopi scripsi.

Actum Atinæ feliciter.

Leo Dei gratia episcopus scripsit.

Ego Lando gratia Dei comes.

Ego Petrus Adoni iudex.

Petrus Joanni Sergii iudex.

Ego Jubone testis sum.

DOMNI LEONIS

SERMO

DE PASSIONE BEATI MARCI.

(UGHELLI, ubi supra, col. 435.)

Ad matris Ecclesiæ gremium, fratres charissimi, harmoniæ tympanum per totum orbem plebs fidelium sumens, laudesque Regi magnifico super beatissimi Marci pontificis passionem canens recurat. Hodie namque Marcus præsul sanctissimus, apostoli Petri discipulus coronatus ante Dominum pervenit; hodie laureatus cœlestibus infulis redimitus ante eum assistit, hodie, inquam, audire meruit: « Euge, bone serve et fidelis, quia in modico fuisti fidelis, eris potestatem habens supra multa; hodie pro Christo duobus clavis in capite est affixus; hodie bravium victoriæ perennis accepit; hodie sub cœlesti est ara locatus; hodie, cum his qui pro Christo passi sunt, canticum novum Deo decantans exultat; hodie corpus suum urbi Atinæ tumulandum reliquit; hodie per totam Campaniam catholicam illustrat Ecclesiam. Adco enim supereminens ejus excellentissima existit gloria, ut sua quidem passione non solum Atinensem Ecclesiam, verum etiam totam illustraret Campaniam; clarificavit nempe hic beatissimus martyr et pontifex Marcus sua passione Jesum Christum Dominum nostrum, cum pro ejus nomine clavis est in capite binis confixus; sua itaque passione et præsulatus officii dignitate illustravit Ecclesiam, cum, sicut a beato apostolo Petro ei fuerat traditum, alios verbis, alios corporis sui supplicio, alios miraculorum signis ad veri Dei culturam accendit; nam quis in sanctæ matris Ecclesiæ gremio consistens clavos in capite non libenter pro Christo cum Marco susciperet, ut a Christo Domino in perpetuum cum eo remunerari valeret? De hoc siquidem et aliis martyribus David propheta prædixerat: « Cre renes meos et cor meum. » Hujus itaque excellentissimi martyris fide Ecclesia Christi per orbem diffusa incitatur ad martyrii metam, provocatur ad prædicationem, instruitur ad pugnam. Inca-

lescant ergo hodie fidelium mentes, et de tanto Ecclesiæ ariete congaudentes, odas Christo promant, melleaque famina laudis. Nam quis super tam immanissimam passionem non obstupescat? quis non admiretur tortoris sævam crudelitatem? Anrehenditur prædicator Trinitatis sanctissimus, et præsul magnificus catenis ferreis coarctatur, carceri mancipatur, suppliciis afficitur, proscibitur, damnatur, ad postremum clavis acutissimis in capite confoditur. Videte, fratres, videte Marci mysterium, videte tantam longanimitatem, videte tantam patientiam. Animadvertite quo calore urebatur, qui, dum intrepidus persecutoribus verbum vitæ annuntiat, acutos in capite suo pro Christi nomine suscipere clavos non formidavit. Urebatur martyr sanctissimus desiderio vitæ æternæ, et idcirco libenter sustinuit acumina sæva clavorum. Hinc Paulus ait: Vivus est sermo Dei, et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti, pertingens etiam usque ad divisiones animæ ac spiritus, compagum quoque, et medullarum et discretorum cogitationum Dei (Hebr. iv, 12). Clavorum igitur beatissimus Marcus afficiebatur supplicio, sed validius sancti Spiritus urebatur ardore; sed dum martyr mens in fidei amore succenditur, hinc amplius tortor nefandus ad ejus necem cum sævis lanistis urgetur. Clamat celerius, clamat instantius: « o mali milites, effeminatum qui animum fertis cum sceleratissimo Marco parcitis! » Atinensis civitas in Christi laude resultat; præparentur nova supplicia, gladius acuatur, neci Christianorum præsul et doctor tradatur, corpusque ejus lupis et canibus devorandum relinquatur. O sententia sæva tortoris! Heu, heu! phalanx iniqua, cur frustra in Christi martyrem sævis? Adest, adest, inquam, cuncti potentia celsa Tonantis; aderit clementia magna Dei de tuis qui manibus liberet beatissimum Marcum. Ca-